

Список використаних джерел

1. Що таке циркулярна економіка? URL: <https://biggggidea.com/practices/1567/>
2. Із третього світу в перший. Реформа управління відходами в Україні. URL: <https://www.pwc.com/ua/en/survey/2020/waste-management.pdf>
3. Environmental benefits from reusing clothes. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11367-010-0197-y>
4. Стан сфери поводження з побутовими відходами в Україні за 2020 рік. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zkh/terretory/stan-sfery-povodzhen-nya-z-pobutovymy-vidhodamy-v-ukrayini-za-2020-rik/>

Артем МАСЛЄННІКОВ,
студент 2 курсу спеціальності «Економіка»
Науковий керівник: **Оксана КОМАРНІЦЬКА,**
викладач-методист циклової комісії облікових
та економічних дисциплін
Кам'янець-Подільський фаховий коледж
НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський

ДОРАДНИЦТВО ЯК ОДИН ІЗ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Досвід і значення дорадництва, консалтингу чи інформаційно-консультативних служб є достатньо значний для відновлення і розвитку сільських територій України. Якщо організація дорадництва у Республіці Польща ґрунтується на окремій організації, яка окремо існує на фінанси держави та програм, то організація інформаційно-консультаційних служб США організована на базі науково-дослідних установ чи університетів, фінансується державою, університетами чи програмами у яких вони активно беруть участь. Наприклад, інформаційно-консультаційні служби Ізраїлю

функціонують як державні установи, так і приватні, але у своїй роботі практикують поєднання науки й практики науково-дослідного інституту та підприємств і організацій, які займаються виробництвом та збутом якісної сільськогосподарської продукції, розвитком сільських територій та їх проблем.

Проблемою функціонування дорадництва є те, що ця форма освіти для села є невдосконала та достатньо не організована на теренах України.

Саме дорадництво може бути ключовим елементом для відновлення сільських територій, який є вже століттями відпрацьований українськими селянами став традиційним для українського села. Дотримуючись культури і традицій розвитку сільських територій та запроваджуючи досвід передових країн світу у розвитку сільського господарства, відновлення сільських територій, яке нині необхідне, оскільки занепад рівня життя у селах України призводить до вимирання сіл, тотальної міграції у пошуках кращого життя для українського селянина.

Дорадництво може стати провідником у сільській місцевості інноваційних технологій, інновацій у виробництві та технологій, саме дорадники зможуть донести до сільських жителів ту потрібну й важливу інформацію, якої не вистачало, щоб започаткувати свою справу, диверсифікувати своє сільськогосподарське виробництво, чи, можливо, відновити його, відкрити агротуристичний бізнес, організувати дозвілля сільської молоді, проводити курси для садівників, аграріїв, фермерів, об'єднати сільську громаду.

Нині дорадництво є новим видом відносин в аграрній сфері, що останнім часом отримало нормативну основу свого функціонування та розвитку. Зважаючи на триваючі кризові явища в діяльності аграрних товаровиробників, сільськогосподарська дорадча служба має надавати різноманітні консультаційні та інші послуги суб'єктам аграрного господарювання.

У складі аграрного права України сформовано інститут правового регулювання сільськогосподарської дорадчої діяльності, основу якого

становлять норми Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» [1].

На сучасному етапі розвитку дорадчих служб України слід розглянути досвід ефективного розвитку подібних служб в інших країнах світу, наприклад Ізраїлю. Консультаційна служба Міністерства сільського господарства Ізраїлю – структура, яка об'єднує фахівців у різних галузях сільського господарства і є професійним ядром Міністерства.

Технології та системи, розроблені в Ізраїлі, вивчаються сьогодні у всьому світі, що доводить їх високу ефективність в сільськогосподарському виробництві.

Дещо іншою є модель організації і функціонування дорадництва у Польській Республіці. Дорадчі служби Польщі є державного підпорядкування, але окремими організаціями, що працюють та фінансуються місцевими бюджетами, програмами Європейського союзу та різними грантами. Експерти дорадника на свій розсуд визначають і вивчають проблеми того регіону, де працює їх дорадництво. На цій основі розробляється програма, подається на конкурс інвесторам, де презентується програма, порушується проблема регіону та пропонуються шляхи її вирішення [3].

Саме після того як починається реалізація програми, дорадництво визначає фахівців, які будуть задіяні у програмі, а це можуть бути запрошені як науковці, так фахівці, які мають позитивні досвід у вирішенні зазначеної в програмі проблеми. Тобто дорадництво Польщі незалежна державна організація, яка виконує замовлення підприємств, організацій та свої проекти.

Зовсім іншою формою організації дорадництва є побудова моделі інформаційно-консультаційних та консалтингових служб у США. Основою дорадчих служб у США є університети та науково-дослідні університети, які займаються проблемами сільських територій, сільського господарства та всього що є дотичним до сільського розвитку [3]. Така модель як у США найбільше може бути корисною для розвитку українського дорадництва, адже на базі аграрних ВНЗ України є всі можливі ресурси для діяльності дорадництва, а

саме спеціалісти, які зможуть ділитися досвідом з фермерами, селянами, підприємцями, які проводять свою діяльність у сільських територіях.

Проаналізувавши модель організації та функціонування інформаційно-консультативних служб США, можна зробити висновок, що це одна із тих моделей, яка найбільше підходить до українських реалій. Завдяки державній підтримці на базі ЗВО та науково-дослідних установ створюють функціонування інформаційно-консультативних служби, які забезпечують своїми консалтинговими послугами тих, хто у них зацікавлений.

На основі цих моделей можна сформувати і побудувати модель організації та функціонування дорадництва в Україні, де б можна було охопити всі сфери соціально-економічного функціонування сільських територій їх культурно-етнічною спрямованістю з усіма можливостями та перевагами.

За основу розвитку дорадництва України найбільш логічніше взяти модель розвитку інформаційно-консультативних та консалтингових служб США, через те що в основі стоїть державне регулювання і підтримка, а базою є заклади вищої освіти та науково-дослідні установи за якими має бути закріплене дорадництво.

Велике значення в цій моделі займає держава, адже саме так як в США вона є ключовим елементом, що мотивує до розвитку дорадництва. Державне стимулювання розвитку дорадництва на базі закладів вищої освіти та науково-дослідних установ сприятиме зв'язку між наукою та виробництвом, а об'єднуючим елементом цього зв'язку є дорадництво, яке регулюватиме ці відносини. Стимулом цього зв'язку має стати державна підтримка, інвестиційна підтримка за рахунок написання програм, які мають базуватися на проблемах сіл, сільського господарства та ОТГ.

Нині в Україні існує перелік громадських дорадчих організацій, які є неприбутковими і одні знаходяться на стадії формації, інші не функціонують у повній мірі.

При розробці стратегії дорадництва України має бути врахована головна мета організації дорадництва – сприяння відновленню та розвитку сільського

населення, покращення його добробуту через підвищення рівня знань і вдосконалення практичних навичок сільського населення та сільськогосподарських товаровиробників, задоволення й захист соціальних, економічних, фахових та інтересів [4].

Тому, принагідно зазначимо, що дорадництво виконує важливу роль саме у відновленні сільських територій, адже на основі традицій українського селянства та сільського господарства, за допомогою дорадництва, шляхом впровадження зарубіжного досвіду прогресивних країн, інноваційних технологій, енергозберігаючих та екологічних впроваджень, можна відновити і спонукати подальший розвиток сільських територій України.

Також варто відмітити такий напрямок дорадництва, як «е-дорадництво», що також може стати популярним видом надання дорадчих послуг, які можуть надаватись сільським жителям, фермерам, сільськогосподарським товаровиробникам та працівникам органів місцевого самоврядування.

Якщо кожна дорадча служба зможе утворити таку систему, як е-дорадництво, приєднати її до загальноукраїнської подібної системи, тоді буде можливість проводити глобальні дослідження у різних сферах народного господарства разом із впровадженням його у виробництво.

Список використаних джерел

1. Аграрне право України: підручник / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк та ін.; за заг. ред. В. М. Єрмоленка. К. : Юрінком Інтер, 2010. 608 с. <http://minagro.gov.ua/node/4386>] аграрного сектору / Т. В. Беркута // Агроінком. 2008. № 11-12. С. 46-50.
2. Дудзяк О. А. Демографічна ситуація на сільських територіях України в період відновлення та розвитку [Електронний ресурс] / Дудзяк О. А. // Ефективна економіка : електрон. журн. 2018. № 5. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6348>
3. Дудзяк О. А. Імплементация світового досвіду ведення політики розвитку сільських територій до українських реалій [Електронний ресурс] /

Дудзяк О. А. // Ефективна економіка : електрон. журн. 2018. № 2. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6129>

4. Зінчук Т. О. На початку пошуку стратегії інклюзивного зростання сільської економіки: світовий та європейський підхід. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2016. № 4. С. 132-137.